

PRÁVO A JAZYK

JARO 2024

Hermeneutika a jazyk

Úkol:

Prostudujte si článek Lukáše Lva Červinky „Právní interpretace pod vlivem de Saussurovým“ a přemýšlejte o následujících problémech, o nichž bude probíhat seminární diskuse:

- 1) Jak chápete ontologický rozměr problému dějinnosti u Martina Heideggera (*Dasein*)?
- 2) V jakém vztahu je předporozumění člověka k dějinnému rozměru interpretačního aktu?
- 3) Vysvětlete pojem předporozumění a pojem horizont dle Gadamerových idejí.
- 4) Přemýšlejte o vztahu jazyka, myšlení a reality (tzv. sémantický trojúhelník). Jakou úlohu hraje dějinnost v konkretizaci významu znaku?
- 5) Vysvětlete hermeneutickou tezi o tzv. „jinakosti“ porozumění (každý rozumí jinak) a zamyslete se nad sémantickými konotacemi této teze.
- 6) Vysvětlete pojmy „doslovný“ a „komunikativní“ význam a uveďte příklady.
- 7) Jaký je smysl Saussurova dělení dimenzí jazyka (*langage, langue a parole*)? Jak byste tento pohled na jazyk charakterizovali?
- 8) Vysvětlete pojem „právo-v-bytí“ užívaný autorem článku. Pokuste se kriticky zamyslet nad odlišením od právního řádu. Vnímáte právní řád jako „uzavřený systém“? Pokuste se promyslet odlišné názorové pozice.
- 9) Odlište obecný a individuální účel normy. Jaký vztah hraje kategorie účelu k tzv. „úmyslu zákonodárce“ (*legislative intent, Absicht des Gesetzgebers*)?
- 10) Jaký výkladový přístup autor prezentuje na teorii „skalárních implikatur“?
- 11) Jak autor vykládá ustanovení § 2 odst. 2 občanského zákoníku? Jaký je Váš názor na výklad tohoto ustanovení a jeho vliv na výkladovou praxi v soukromém právu?
- 12) Kde lze podle autor správně hledat individuální účel normy a proč? Diskutujte o tom.
- 13) Kdo je to „mírně objektivní interpret“? Charakterizujte hermeneuticky tento koncept.
- 14) Je možná předvídatelnost právní interpretace? Pokud ano, na základě jakých sémantických východisek?
- 15) Má princip vlády práva (*rule of law*) sémantický rozměr? Vysvětlete a podrobte kritice.